

به نام خدا

سازمان بورس و اوراق بهادار
SECURITIES & EXCHANGE ORGANIZATION

مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی

پیشنهاد نسخه‌ی چهارم طبقه‌بندی استاندارد رشته فعالیت‌های اقتصادی

(ISIC, Rev. ۴) در طبقه‌بندی شرکت‌های بوری

پیمان جلالی

کد گزارش: ۹۲-۲۲-۲۰۱۳

تاریخ: شهریور ۱۳۹۲

فهرست مطالب

فهرست مطالب

۱

۱ چکیده

۲

۲ مقدمه و تاریخچه *ISIC*

۲

۳ نسخه‌ی چهارم *ISIC*

۵

۳.۱ قواعد، تعاریف و الگوهای طبقه‌بندی ۶

۳.۲ تغییرات بوجود آمده در نسخه‌ی چهارم *ISIC* ۸

۳.۲.۱ تغییرات روش‌شناختی ۸

۳.۲.۲ تغییرات ساختاری ۱۰

۳.۳ استاندارد طبقه‌بندی فعلی شرکت‌های بورسی در ایران ۱۴

۳.۴ ضرورت تغییر استاندارد کنونی و اجرای نسخه‌ی چهارم *ISIC* . ۱۶

۴ منابع

۱۹

References

۱۹

۱ چکیده

یکی از عوامل مهم در بوجود آمدن ناسازگاری در نتایج طرح‌ها و گزارش‌های آماری در سطح ملی و بین‌المللی، عدم استفاده از تعاریف و مفاهیم و طبقه‌بندی‌های یکتا برای تولید آمار است. این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی مانند غیر قابل تفسیر بودن آمارها به دلیل عدم مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری آنها، وقفه در سری‌های زمانی، اتلاف منابع مالی و انسانی و در نهایت کاهش اعتماد عمومی نسبت به آمار منتشره می‌شود. از این رو، سازمان‌های بین‌المللی برای پدیده‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، طبقه‌بندی‌های مشخصی را تهیه و استفاده از آنها را به کشورهای عضو توصیه نموده‌اند. از طرفی با توجه به رشد روز افزون فناوری، تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی، طبقه‌بندی‌ها در بازه‌های زمانی مشخصی ضمن حفظ ارتباط با نسخه‌های قبلی، مورد بازنگری قرار گرفته و نسخه‌ی جدید آنها ارائه می‌شود. طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)^۱ یکی از این طبقه‌بندی‌های استاندارد بین‌المللی است.

۲ مقدمه و تاریخچه‌ی ISIC

طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی رشته فعالیت‌های اقتصادی، یک معیار جهانی برای دسته‌بندی فعالیت‌های تولیدی است که هدف اصلی آن فراهم آوردن مجموعه‌ای از دسته‌بندی‌ها برای فعالیت‌های مختلف است.

ISIC از یک ساختار شفاف و سازگار برای طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی بر اساس مجموعه‌ای از مفاهیم، تعاریف، قواعد و الگوهای طبقه‌بندی پذیرفته شده

^۱ International Standard Industrial Classification of All Economic Activities

در دنیا تشکیل شده است. این معیار چارچوب جامعی را فراهم می‌آورد که در آن اطلاعات اقتصادی را می‌توان در قالبی که برای اهدافی مانند تحلیل اقتصادی، تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری طراحی شده است، جمع‌آوری، و گزارش داد. این ساختار طبقه‌بندی، قالب استاندارد را ارائه می‌دهد که می‌توان از آن بر اساس قواعد و دیدگاه‌های اقتصادی برای سازماندهی اطلاعات دقیق در مورد وضعیت یک اقتصاد، استفاده کرد. از این معیار جهانی، برای جمع‌بندی و گزارش آمارهای مختلف در مورد انواع فعالیت‌ها، استفاده می‌شود. از زمانی که اولین نسخه‌ی *ISIC* در سال ۱۹۴۸ ساخته شد، اکثر کشورهای دنیا از *ISIC* به عنوان معیار طبقه‌بندی جهانی استفاده می‌کنند. بعضی از کشورها نیز یک معیار طبقه‌بندی را به صورت ملی از *ISIC* ساخته و مورد استفاده قرار داده‌اند. از آن موقع، *ISIC* به یک ابزار راهنما برای بهتر طبقه‌بندی کردن فعالیت‌ها در سطوح ملی در کشورها تبدیل شد و همچنین به عنوان یک ابزار اساسی برای مقایسه‌ی داده‌ها و اطلاعات اقتصادی در سطح بین‌المللی مورد توجه قرار گرفت. علاوه بر این، استفاده‌های متنوعی هم در سطوح ملی و هم جهانی از *ISIC*، برای طبقه‌بندی داده‌ها بر اساس نوع فعالیت اقتصادی در رشته‌های اقتصادی و علوم اجتماعی شده است. لازم به ذکر است که از *ISIC* به طور فزاینده‌ای در زمینه‌های غیرآماري نیز استفاده می‌شود.

تجربه‌ی استفاده از *ISIC* نشان داده است که ساختار آن به صورت دوره‌ای باید مورد بازنگری قرار گیرد. زیرا همواره تغییراتی در ساختار فعالیت‌های اقتصادی بوجود می‌آیند و در پی این تغییرات، فعالیت‌های اقتصادی جدیدی در درجه اهمیت قرار می‌گیرند. هم‌زمان با این تغییرات و بر حسب نوع فعالیت اقتصادی، قواعد تحلیلی جدید نیز برای داده‌های طبقه‌بندی شده، توسعه پیدا می‌کند. در طول چند دهه‌ی اخیر، به دلیل استفاده‌ی مستمر از *ISIC* برای طبقه‌بندی فعالیت‌ها در سطوح ملی و جهانی، اقداماتی زیادی برای تقویت کردن، شفاف سازی و بهبود بعضی از

جنبه‌های *ISIC* صورت گرفته است. برای همین منظور، کمیسیون آمار، بررسی‌ها و بازنگری‌هایی را در سال‌های ۱۹۵۶، ۱۹۶۵، ۱۹۷۹ و همچنین در سال ۲۰۰۰ روی *ISIC* انجام داده است. در کنار اینکه پیوستگی (مقایسه‌پذیر بودن نسخه‌های جدید و قبلی) همواره دغدغه‌ی اصلی کمیسیون آمار در بازنگری‌ها بوده است، تغییرات بوجود آمده در ساختار اقتصادی و الگوهای تولیدی در سطح جهان را نیز با دقت زیادی در نظر گرفته است. زیرا تغییرات در ساختار *ISIC* باید به گونه‌ای اعمال شود که هم با سایر طبقه‌بندی‌های صنعتی موجود قابل مقایسه باشد و هم توانایی پوشش تغییرات بوجود آمده را نیز باید دارا باشد.

اولین تجدید نظر در خصوص ساختار *ISIC* در سال ۱۹۵۸ بعد از دهمین جلسه‌ی کمیسیون آمار انجام شد. بازنگری دوم در این زمینه، بعد از ارایه‌ی طرح پیشنهادی، در سال ۱۹۶۸ و در ۱۵امین جلسه‌ی کمیسیون تصویب و اعلام شد. در نشست ۲۵ام کمیسیون در سال ۱۹۸۹، پیشنهاد بازنگری سوم *ISIC* مطرح شد و این طرح نیز نهایتاً در سال ۱۹۹۰ به اجرا درآمد. نسخه به روز شده‌ی سومین بازنگری (*ISIC, Rev. ۳.۱*) نیز در جلسه‌ی ۳۳ام کمیسیون در سال ۲۰۰۴ اعلام شد. نهایتاً نسخه‌ی چهارم آن نیز در سال ۲۰۰۸، بعد از چندین جلسه‌ی کارشناسی، به دنیا معرفی شد.

به دلیل نقش محوری *ISIC* در مقایسه‌های بین‌المللی و تحلیل داده‌های آماری، سازگاری آن هم با ساختار اجتماعی و روش‌های آماری و هم با نیاز کشورهای مختلف دنیا همواره مورد توجه بوده است.

در نسخه‌های سوم و چهارم، هماهنگی *ISIC* برای طبقه‌بندی محصولات گوناگون و فعالیت‌های مختلف، نسبت به سایر نسخه‌های آن مورد تأکید بیشتری قرار گرفت و به همین دلیل پیچیدگی و محدودیت این دو نسخه به مراتب بیشتر از نسخه‌های قبلی است. همچنین این دو نسخه، جزییات بیشتری را به خصوص در زمینه‌ی

فعالیت‌های اجرایی معرفی کرده‌اند که این نشان دهنده‌ی رشد این بخش در اغلب کشورهای دنیا است.

هماهنگی ISIC با سایر روش‌های طبقه‌بندی، یکی از فاکتورهای مهمی بوده که همواره در بازنگری‌ها بر آن تأکید شده است. هماهنگی ISIC با سایر طبقه‌بندی‌ها، فایده‌ی آن را برای اهداف تحلیلی و توصیفی، مانند توسعه‌ی خدمات در دسته‌بندی محوری محصولات (CPC)، بهبود بخشید.

۳ نسخه‌ی چهارم ISIC

در سال‌های بعد از انتشار سومین بازنگری ISIC، ساختار اقتصادی در کشورهای زیادی به صورت بی‌سابقه‌ای تغییر پیدا کرده است. به‌وجود آمدن تکنولوژی نوین و بخش‌های کاری جدید در بین سازمان‌ها و نهادها، منجر به پیدایش فعالیت‌ها و صنعت‌های جدیدی شد و این مسأله، هم برای آرایه‌کنندگان و هم برای کاربران اطلاعات آماری به چالش بزرگی تبدیل شد. این امر بازنگری مجدد ISIC را گریز ناپذیر کرد.

بازبینی چهارم ISIC^۲ نتیجه‌ی فرایند تجدید نظری است که طی چندین سال توسط کارشناسان طبقه‌بندی و کاربران مختلف از سرتاسر دنیا انجام شده است. این فرایند به ساختار جدیدی از ISIC منتج شد که نسبت به نسخه‌ی قبلی حاوی جزئیات بیش‌تری بوده و قادر به دسته‌بندی صنایع متعددی است که اخیراً بوجود آمده‌اند.

اهداف چهارمین نسخه‌ی بازنگری شده‌ی ISIC، در کنار حفظ پیوستگی آن با نسخه‌های پیشین، بهبود و تقویت آن در مقایسه‌پذیری و مرتبط بودن (ISIC) با سایر

^۲ISIC, Rev.4

طبقه‌بندی‌ها بود. منظور از مرتبط بودن در اینجا، تأکید بر توانایی ISIC در پوشش دادن فعالیت‌ها و ساختارهای جدید اقتصادی و منظور از مقایسه پذیری، هم‌نوایی ISIC با معیارهای طبقه‌بندی دیگر در دنیا، مانند طبقه‌بندی صنعتی استاندارد استرالیا و نیوزیلند (ANZSIC)^۳، طبقه‌بندی عمومی استاندارد فعالیت‌های اقتصادی در جوامع اروپایی (NACE)^۴، سیستم طبقه‌بندی صنعتی آمریکای شمالی (NAICS)^۵ و سایر ملاک‌های طبقه‌بندی مورد استفاده در دنیا است. بنابراین مقایسه‌پذیری به عنوان یک ویژگی بسیار مهم نسخه چهارم مد نظر قرار گرفته شد. در کنار داشتن این ویژگی‌ها در تطابق بودن نسخه‌ی چهارم ISIC با نسخه‌های قبلی، محدودیت دیگری بود که بسیار حائز اهمیت بود. زیرا مقایسه‌پذیری و مرتبط بودن ISIC نباید منجر به ناسازگاری آن با نسخه‌های قبلی می‌شد. زیرا در طول بازنگری‌های قبلی، اهمیت سازگار بودن نسخه‌های جدید با نسخه‌های قبلی برای بسیار از کشورها آشکار شده بود. کار توسعه دادن نسخه‌های مختلف ISIC توسط بخش آمار سازمان ملل با همکاری زیر مجموعه‌ای از گروه کارشناسان طبقه‌بندی بین‌المللی اقتصادی و اجتماعی، اجرا شد. همچنین این فرایند از راهنمایی‌های کمیسیون آمار و گروه کارشناسان و سه جلسه‌ی آن‌ها از سال ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۰۵، بهره برد.

۳.۱ قواعد، تعاریف و الگوهای طبقه‌بندی

تمام دسته‌های موجود در هر سطح طبقه‌بندی، دو به دو از هم تفکیک پذیرند. قواعد و معیارهایی که در نسخه‌های قبلی (ISIC) مورد استفاده قرار گرفته‌اند در

^۳ Australian and New Zealand Standard Industrial Classification

^۴ General Industrial Classification of Economic Activities within the European Communities

^۵ the North American Industry Classification

نسخه‌ی جدید نیز بدون تغییر باقی مانده‌اند. برای تدوین این قواعد عوامل زیادی، از جمله مواد اولیه‌ی مورد استفاده برای کالاها، خدمات و فاکتورهای تولید کالا، فرایند و تکنولوژی تولید، ویژگی‌های کالای خروجی، و استفاده‌هایی که از خروجی می‌شود، را مد نظر قرار می‌دهند.

آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که در این عوامل با هم شباهت دارند در گروه‌های یکسان در ISIC، قرار داده می‌شوند. در دقیق‌ترین و با جزئیات‌ترین سطح دسته‌بندی به خصوص در طبقه‌های مربوط به خدمات، برای تعریف طبقه‌های انفرادی ISIC، عامل فرایند و تکنولوژی تولید دارای ارجحیت است. در سطوح بالاتر، برای ایجاد تجمع طبقه‌های قابل تحلیل، فاکتور خروجی و نوع استفاده‌ای که خروجی دارد، بیشتر حائز اهمیت هستند. به دلیل تعداد زیادی از اهداف تحلیلی و همچنین به دلیل پیوستگی تاریخی، ثابت شده است که اعلام یک برنامه‌ی دقیق از این معیارها، مفید نیست. به همین دلیل وزنی که به هر کدام از این معیارها اختصاص داده شده است، همواره در طول طبقه‌بندی تغییر می‌کند. علاوه بر این، ملاحظات عملی دیگری مانند وجود سازمان تولیدات اقتصادی در اغلب کشورها و نیاز به پایداری طبقه‌بندی، عوامل دیگری هستند که بر شیوه‌ی تعریف طبقه‌ها در سطوح مختلف طبقه‌بندی تأثیر گذار هستند.

محتوا و دامنه‌ی هر دسته‌ی طبقه‌بندی از طریق یک یادداشت توضیحی دقیق (که موارد مرزی بین طبقه‌ها را مشخص می‌کند و با مثال دلیل قرار گرفتن مواردی را که با وجود اینکه مشابه به نظر می‌رسند اما در طبقه‌های مختلف قرار گرفته‌اند را توضیح می‌دهد) تعریف می‌شود.

به منظور استفاده از ISIC برای طبقه‌بندی کردن یک واحد آماری بخصوص، ابتدا باید اطلاعات مربوط به فعالیت مطابق با واحد مورد نظر گردآوری شود. با استفاده از این اطلاعات و بر اساس تعاریفی که در جملات توضیحی موجود

هستند، طبقه‌ی از (ISIC) را که برای این فعالیت در نظر گرفته شده است، پیدا می‌کنیم.

در عمل ممکن است که یک واحد آماری را بتوان به چند فعالیت مختلف تخصیص داد، که ممکن است این فعالیت‌ها بهم مرتبط یا از هم مستقل باشند. برای تعریف یک کد ISIC یکتا برای اینگونه واحدها، ISIC قواعدی را تعیین کرده است که باید برای فرایند طبقه‌بندی واحد داده شده از آن‌ها پیروی شود. در ادامه به بررسی تغییراتی می‌پردازیم که در نسخه‌های نهایی ISIC به وجود آمده است. این تغییرات در کل به دو زیرمجموعه‌ی تغییرات روش شناختی و تغییرات ساختاری تقسیم می‌شوند.

برای علمی بودن و قابل تفکیک بودن سطوح طبقه‌بندی، در اینجا به رده‌های جدول بندی، "قسمت"^۶، به رده‌های دو رقمی، "بخش"^۷، به رده‌های سه رقمی "گروه"^۸ و به رده‌های چهار رقمی "طبقه"^۹ می‌گوییم.

۳.۲ تغییرات بوجود آمده در نسخه‌ی چهارم ISIC

۳.۲.۱ تغییرات روش شناختی

۱. با وجود اینکه ساختار نسخه‌ی چهارم ISIC به طور قابل ملاحظه‌ای با نسخه‌های پیشین متفاوت است، اما جنبه‌های روش شناختی و پایه‌ای، گسترش و کاربرد طبقه‌بندی عمدتاً بدون تغییر باقی مانده‌اند. در واقع، برخی از تغییرات برای توضیح

^۶Section

^۷Devision

^۸Group

^۹Class

دادن و شفاف‌سازی مفاهیم و قواعدی است که در نسخه‌های پیشین ISIC مورد استفاده قرار گرفته‌اند.

۲. بر اثر قرار گرفتن دو طبقه‌ی ۶۴۲۰ (فعالیت‌های شرکت‌های هلدینگ) و ۶۴۳۰ (شرکت‌های متولی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و نهادهای مالی مشابه) در بخش K (فعالیت‌های مربوط به بیمه و امور مالی) که نشان دهنده‌ی به رسمیت شناختن این گونه فعالیت‌ها به عنوان فعالیت‌های تولیدی در سیستم حساب‌های ملی است، دامنه‌ی ISIC تا حدودی بزرگ‌تر شده است. لازم به ذکر است که اگرچه قبلاً برای اهداف عملی، که ضرورت طبقه‌بندی این گونه واحدها را در سیستم کسب و کار کشورها آشکار می‌کند، به طور صریحی این گونه واحدها به رسمیت شناخته نشده بودند اما در نسخه‌های قبلی ISIC نیز، این واحدها در قسمت پوشش فعالیت‌های مالی طبقه‌بندی شده بودند.

۳. معیار مورد استفاده برای تفکیک طبقه‌ها در ISIC، بدون تغییر باقی مانده است، اما وزن‌هایی که از آن‌ها برای اعمال این معیارها استفاده می‌شد، تغییر چشم‌گیری پیدا کرده‌اند.

۴. در قواعد مربوط به کاربردهای طبقه‌بندی، فقط یک تغییر واضح بوجود آمده است؛ در مورد فعالیت‌های چندگانه، به جای استفاده از مقداری که به عنوان معیار تعیین اضافه می‌شد، اکنون این مقدار به صورت جهانی برای تمام موارد محاسبه می‌شود و در این زمینه موارد استثنا، حذف شده‌اند.

۵. سایر قواعد کاربردی عمومی دیگر، مانند استفاده کردن از روش *top-down* برای مشخص کردن فعالیت اصلی یک واحد، بدون تغییر باقی مانده است.

۳.۲.۲ تغییرات ساختاری

نسخه‌ی چهارم ISIC به درخواست‌های بسیاری از کشورهایی که تغییرات آنی در ساختار کلی و جزئیات طبقه‌بندی آن‌ها اتفاق افتاده است، جوابگو بوده است. مفاهیم جدیدی در بالاترین سطح طبقه‌بندی معرفی شده است و جزئیات جدیدی به منظور نشان دادن فرم‌های مختلف تولید و صنایع نوظهور، بوجود آمده‌اند. همزمان با این تغییرات، تلاش‌های زیادی به منظور حفظ ساختار طبقه‌بندی حوزه‌هایی که بدون تغییر مانده‌اند، شده است.

جزئیات تغییراتی که در نسخه‌ی چهارم اتفاق افتاده است، بسیار بیشتر از آن است که بتوان در اینجا از آن‌ها نام ببریم؛ اما دلیل اصلی این تغییرات را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: معرفی مفاهیم در سطوح بالاتر (مانند "اطلاعات و ارتباطات" یا "مدیریت زباله و فعالیت‌های درمانی")؛ اعمال تغییرات لازم در گروه بندی مجدد فعالیت‌های باقیمانده از تغییرات قبلی؛ و تعدیل و شفاف‌سازی مفاهیم موجود در سطوح پایین.

۱. بخش‌های کشاورزی و شیلات در ISIC, Rev. ۴ با هم ادغام شدند و جزئیات آن‌ها در نسخه‌ی جدید به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته است (قسمت A؛ کشاورزی، جنگل‌داری و شیلات). این تغییرات برای پاسخ به خواسته‌هایی فراوانی بود که برای افزایش جزئیات در این زمینه شده است. زیرا کشاورزی در اغلب کشورهای دنیا یکی از مهم‌ترین ساختارهای اقتصادی به شمار می‌آید.

۲. تقسیمات جدید در قسمت ساخت، به دلیل برجسته کردن صنایع مهمی مانند بخش‌های ۲۱ (ساخت دارو، محصولات دارویی شیمیایی و گیاه‌شناسی)، و ۲۶ (ساخت کامپیوتر و محصولات نوری و الکتریکی) است که جدیداً بوجود آمده‌اند. گستره‌ی بخش ۲۶ با بخش ۳۰ (ساخت اداری، حسابداری و ماشین‌آلات

محاسباتی) در *ISIC, Rev. ۳.۱* متفاوت است. بخش‌های جدید دیگری نیز مانند بخش ۱۱ (ساخت نوشیدنی) و بخش ۳۱ (ساخت وسایل منزل)، از بخش‌های مشابه در *ISIC, Rev. ۳.۱* منشعب شده و مؤلفه‌های خود را گرفته‌اند.

۳. در نسخه‌ی جدید بیشتر بخش‌های باقیمانده در قسمت C (ساخت)، به غیر از بخش‌های ۲۲ (انتشار، چاپ و تکثیر رسانه‌های چاپ شده) و ۳۷ (بازیافت) در *ISIC, Rev. ۳.۱* که بیشتر یا همه‌ی طبقه‌های آن‌ها به بخش‌های دیگر انتقال یافته‌اند، بدون تغییر باقی مانده‌اند.

۴. تعمیر، نصب و راه‌اندازی ماشین‌آلات و تجهیزات، که قبلاً در قسمت ساخت چنین تجهیزاتی، طبقه‌بندی شده بودند، اکنون به طور جداگانه در بخش ۳۳ (تعمیر و نصب ماشین‌آلات و تجهیزات) دسته‌بندی شده‌اند. پس با اینکه در سطوح بالاتر قسمت بخصوصی برای این نوع از فعالیت‌ها تعریف نشده است، اما اکنون کلیه‌ی فعالیت‌های تعمیر تخصصی به طور جداگانه در *ISIC* قابل طبقه‌بندی هستند.

۵. قسمت جدید E (تأمین آب؛ فاضلاب، دفع زباله، بهداشت محیط و سایر فعالیت‌های مشابه) در نسخه‌ی چهارم *ISIC* تعریف شده است. این قسمت شامل فعالیت‌های طبقه‌بندی شده در بخش‌های ۹۰ (فاضلاب) و ۴۱ (جمع‌آوری، تصفیه و توزیع آب) *ISIC, Rev. ۳.۱* و فعالیت‌های مربوط به بازیافت مواد، که اکثراً به بخش ۳۷ در *ISIC, Rev. ۳.۱* تعلق داشتند، است. در این قسمت، فعالیت‌ها را بر اساس میزان اشتراک در منافع سیاسی طبقه‌بندی کرده‌اند، اما در تعدادی از کشورها نحوه‌ی این طبقه‌بندی به سازمانی بستگی دارد که هر کدام از این فعالیت‌ها به آن مرتبط هستند.

۶. در *ISIC, Rev. ۴*، مفهوم جدید "فعالیت‌های تخصصی ساخت و ساز" (به آن "معاملات ویژه" هم گفته می‌شود)، جایگزین ساختار بخشی نسخه‌ی قبلی، شده است که در آن طبقه‌بندی بر اساس مرحله‌ی فرایند ساخت، صورت گرفته بود.

۷. تعمیر کالاهای خانگی از قسمت *G* (عمده فروشی و خرده فروشی و تعمیر وسایل نقلیه موتوری و موتورسیکلت و کالاهای شخصی و خانگی) حذف شده است. همچنین برای مقایسه‌پذیر بودن و پیوستگی *ISIC*، مبادله و تعمیر وسایل نقلیه و موتورسیکلت بودن تغییر نسبت به قبل (بخش ۵۰ در *ISIC, Rev. ۳.۱*)، در بخش ۴۵ از قسمت *G* قرار داده شد.
۸. جزئیات قسمت *I* (مسکن و خدمات غذایی) برای بهتر منعکس کردن ماهیت و تخصص فعالیت‌های انجام شده، افزایش یافته است.
۹. قسمت جدید *J* (اطلاعات و ارتباطات) از ترکیب فعالیت‌های مربوط به تولید و توزیع اطلاعات و محصولات فرهنگی بوجود آمده است؛ مؤلفه‌ی اصلی این رده به این صورت هستند: انتشارات (بخش ۵۸)؛ شامل انتشار نرم افزار؛ فعالیت‌های سینما و ضبط صدا (بخش ۵۹)؛ ارتباطات دور برد (بخش ۶۱)؛ فعالیت‌های فناوری اطلاعات (بخش ۶۲)؛ و سایر فعالیت‌های مربوط به اطلاعات (بخش ۶۳). این فعالیت‌ها، در نسخه‌ی *ISIC, Rev. ۳.۱* در قسمت‌های *D* (ساخت)، *I* (حمل و نقل و ارتباطات)، *K* (مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کسب وکار)، *O* (سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی) قرار داشتند.
۱۰. در قسمت *K* (بیمه و امور مالی) دو طبقه‌ی جدید ۶۴۲۰ (فعالیت شرکت‌های هلدینگ) و ۶۴۳۰ (شرکت‌های متولی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و نهادهای مالی مشابه) معرفی شده‌اند که با شیوه‌ای که قبلاً برای پوشش فعالیت‌های اقتصادی در *ISIC* مورد استفاده قرار می‌گرفت، متفاوت است.
۱۱. قسمت "مستغلات، اجاره و فعالیت‌های کسب وکار" در *ISIC, Rev. ۳.۱*، به سه قسمت مجزا در *ISIC, Rev. ۴* تجزیه شده است. اکنون، مستغلات، به دلیل اندازه و اهمیت آن در سیستم حساب‌های ملی، به یک قسمت مستقل تبدیل شده است. سایر فعالیت‌ها به صورت جداگانه در قسمت‌های *M* (فعالیت‌های پیشرفته،

علمی و تکنولوژیکی)، که پوشش دهنده‌ی فعالیت‌هایی است که به آموزش زیاد نیاز دارند و دانش و مهارت تخصصی در اختیار کاربران قرار می‌دهند، و قسمت N (فعالیت‌های اداری و پشتیبانی)، که عملیات مالی عمومی را پوشش می‌دهد و به انتقال دانش تخصصی توجه نمی‌کند، قرار داده شده‌اند. کامپیوتر و فعالیت‌های مربوطه و فعالیت تعمیر کالاهای خانگی در قسمت S طبقه‌بندی شده‌اند در حالی که انتشار نرم‌افزار و فعالیت‌های IT در قسمت جدید J قرار داده شده‌اند.

۱۲. گستره‌ی قسمت آموزش (قسمت P) با در بر گرفتن ورزش‌های تخصصی، آموزش‌های فرهنگی و غیره و فعالیت‌های پشتیبانی تخصصی، افزایش یافته است.

۱۳. در نسخه‌ی جدید، جزئیات بیشتری در قسمت Q (سلامت انسان و مددکاری اجتماعی) ارایه شده است که منجر به بوجود آمدن سه بخش در این قسمت به جای یک بخش در نسخه‌ی قبلی ($ISIC$) شده است. همچنین تمرکز بیشتر بر فعالیت‌های مربوط به سلامت انسان قرار گرفته است تا بتوان این بخش مهم از اقتصاد را بهتر ارزیابی کرد. به همین دلیل فعالیت‌های دام‌پزشکی، از این قسمت حذف شده‌اند و به بخشی در قسمت M (فعالیت‌های پیشرفته، علمی و تکنولوژیکی) انتقال داده شده‌اند.

۱۴. مؤلفه‌های اصلی قسمت O (سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی) در $ISIC, Rev. ۳.۱$ به قسمت‌های E (تأمین آب؛ فاضلاب، دفع زباله، بهداشت محیط و سایر فعالیت‌های مشابه) و J (اطلاعات و ارتباطات) در $ISIC, Rev. ۴$ انتقال یافته‌اند. بقیه فعالیت‌ها در قسمت‌های جدید K (هنرها، علاقه‌مندی و خلاقیت) و S (سایر فعالیت‌های خدمات) مجدداً طبقه‌بندی شدند. در نتیجه، فعالیت‌هایی مانند هنرهای خلاقانه، فعالیت‌های مربوط به کتابخانه و فعالیت‌های قماربازی، به بخش تبدیل شده‌اند. تعمیر کامپیوتر و کالاهای شخصی و خانگی (گروه ۵۲۶۰ و ۷۲۵۰ در $ISIC, Rev. ۳.۱$) اکنون در قسمت جدید S قرار دارند.

۳.۳ استاندارد طبقه‌بندی فعلی شرکت‌های بورسی در ایران

روشی که در حال حاضر در ایران، برای طبقه‌بندی امور مالی، بیمه، و بخش‌های مختلف بازار سرمایه، از آن استفاده می‌شود، از *ISIC, Rev. ۳.۱* پیروی می‌کند. در این نسخه امور فوق در قسمتی تحت عنوان واسطه‌گری‌های مالی قرار داده شده‌اند. با اینکه این نسخه تا حدود زیادی در طبقه‌بندی این موارد کارآمد است، اما چند نهاد مالی مهم در این طبقه‌بندی، به رسمیت شناخته نشده‌اند. بارزترین مشکل در طبقه‌بندی کنونی، نادیده گرفتن فعالیت شرکت‌های هولدینگ و فعالیت شرکت‌های متولی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و نهادهای مالی مشابه دیگر است؛ زیرا در روش فعلی، طبقه مشخصی به آن‌ها اختصاص داده نشده است (جدول ۱ را ببینید). به همین دلیل ممکن است برای طبقه‌بندی آن‌ها با استفاده از روش فعلی با ابهام روبرو باشیم. در نسخه‌ی جدید *ISIC*، علاوه بر اینکه فعالیت‌های این گونه شرکت‌ها به رسمیت شناخته شده و در طبقه‌بندی لحاظ شده‌اند، مفاهیم جدید دیگری نیز وارد طبقه‌بندی شده است که به رفع ابهامات گذشته کمک می‌کند.

جدول ۱: نحوه‌ی طبقه‌بندی کنونی امور مالی و بیمه در ایران

شرح	طبقه	گروه
۶۵؛ واسطه‌گری‌های مالی به جز بیمه و صندوق‌های بازنشستگی		
واسطه‌گری‌های پولی		۶۵۱
بانک‌داری مرکزی	۶۵۱۱	
بانک‌داری به جز مرکزی	۶۵۱۲	
سایر واسطه‌گری‌های پولی	۶۵۱۳	
سایر واسطه‌گری‌های مالی		۶۵۹
اجاره داری مالی (شرکت لیزینگ)	۶۵۹۱	
سایر خدمات مربوط به اعطای امتیاز	۶۵۹۲	
واسطه‌گری‌های طبقه‌بندی نشده در جای دیگر (شرکت‌های سرمایه‌گذاری)	۶۵۹۹	
۶۶؛ بیمه و بازنشستگی به جز تأمین اجتماعی اجباری-بیمه‌گری		
بیمه و بازنشستگی به جز تأمین اجتماعی-بیمه‌گری		۶۶۰
بیمه‌ی زندگی	۶۶۰۱	
تأمین وجوه بازنشستگی		۶۶۰۲
بیمه غیر از بیمه‌ی عمر	۶۶۰۳	

شرح	طبقه	گروه
۶۷؛ فعالیت‌های جنبی واسطه‌گری‌های مالی		
فعالیت‌های جنبی واسطه‌گری‌های مالی به‌جز بیمه و صندوق‌های بازنشستگی		۶۷۱
ادراه بازارهای مالی (بورس فلزات، بورس کالاهای کشاورزی، تالار بورس، سازمان بورس اوراق بهادار، سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران)	۶۷۱۱	
فعالیت‌های داد و ستد اوراق بهادار (شرکت‌های کارگزاری بورس اوراق بهادار)	۶۷۱۲	
فعالیت‌های جنبی واسطه‌گری‌های مالی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر (خدمات ارزی، تسعیر ارز، مشاوره در امور سرمایه‌گذاری)		
فعالیت‌های جنبی بیمه و صندوق‌های بازنشستگی	۶۷۲۰	۶۷۲

۳.۴ ضرورت تغییر استاندارد کنونی و اجرای نسخه‌ی چهارم ISIC

در نسخه‌ی جدید دو طبقه‌ی ۶۴۲۰ و ۶۴۳۰ به ترتیب برای پوشش فعالیت شرکت‌های هلدینگ و فعالیت شرکت‌های متولی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و نهادهای مالی مشابه تعریف شده‌اند. با توجه به اهمیت فعالیت این گونه شرکت‌ها در بازار سرمایه، اعمال تغییرات فوق در روش‌های طبق‌بندی و پیروی از نسخه‌ی چهارم ISIC، لازم به نظر می‌رسد. با اضافه شدن دو طبقه‌ی فوق به ISIC، دامنه‌ی آن در قسمت بیمه و امور مالی، گسترده‌تر شده و به همین دلیل نحوه‌ی شماره‌گذاری گروه‌ها و طبقه‌های مختلف تغییر کرده است. در جدول ۲ نحوه‌ی طبقه‌بندی جدید این قسمت و بخش‌ها، گروه‌ها و طبقه‌های آن خلاصه شده است.

جدول ۲: نحوه‌ی طبقه‌بندی جدید امور مالی و بیمه در نسخه‌ی چهارم

شرح	طبقه	گروه
قسمت ۶۴؛ فعالیت‌های خدمات مالی به جز تأمین وجوه بیمه و بازنشستگی		
واسطه‌گری‌های پولی		۶۴۱
بانک مرکزی	۶۴۱۱	
سایر واسطه‌گری‌های پولی	۶۴۱۹	
فعالیت‌های شرکت‌های هلدینگ	۶۴۲۰	۶۴۲
شرکت‌های متولی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و نهادهای مالی مشابه	۶۴۳۰	۶۴۳
سایر فعالیت‌های تأمین خدمات مالی به جز فعالیت‌های تأمین وجوه بیمه و بازنشستگی		۶۴۹
اجاره داری مالی (لیزینگ)	۶۴۹۱	
اعطای سایر اعتبارات	۶۴۹۲	
سایر فعالیت‌های خدمات مالی، به جز فعالیت‌های تأمین وجوه بازنشستگی بیمه طبقه بندی نشده در جای دیگر	۶۴۹۹	
قسمت ۶۵؛ بیمه اتکایی و تأمین وجوه بازنشستگی، به جز تأمین اجتماعی اجباری		
بیمه		۶۵۱
بیمه‌ی عمر	۶۵۱۱	
بیمه غیر از بیمه‌ی عمر	۶۵۱۲	
بیمه‌ی اتکایی	۶۵۲۰	۶۵۲
تأمین وجوه بازنشستگی	۶۵۳۰	۶۵۳

شرح	طبقه	گروه
قسمت ۶۶؛ فعالیت‌های جنبی خدماتی و فعالیت‌های بیمه		
فعالیت‌های جنبی خدمات مالی، به جز تأمین وجوه بیمه و بازنشستگی		۶۶۱
اداره‌ی بازارهای مالی (بورس فلزات، بورس کالاهای کشاورزی، تالار بورس، سازمان بورس اوراق بهادار، سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار تهران)	۶۶۱۱	
کارگزاری در بازارهای اوراق بهادار و کالا	۶۶۱۱	
سایر فعالیت‌های جنبی تأمین وجوه بیمه و بازنشستگی		۶۶۲
ارزشیابی مخاطره و خسارت	۶۶۲۱	
فعالیت‌های کارگزاران و نمایندگان بیمه	۶۶۲۲	
سایر فعالیت‌های کارگزاران و نمایندگان بیمه	۶۶۲۹	
فعالیت‌های مدیریت وجوه	۶۶۳۰	۶۶۳

References

- [1] Statistics Division. *International Standard Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC), Rev.4* , United Nations, New York, 2008.
- [2] www.amar.org.ir